

Ушно І. М.
м. Харків, Україна

Харківська державна академія культури

МЕТАНАВИЧКИ ЯК ЛІДЕРСЬКИЙ ІМПЕРАТИВ

У доповненні до *hard* та *soft skills*, у лідерській освіті актуалізуються *meta skills*, як необхідний набір навичок, без яких сучасний лідер не може бути успішним. До них відносять цілий ряд екзистенційних особливостей людини, здатної відчувати. Розвиток таких здібностей спрямовано на досягнення гармонійного лідерського потенціалу, де всі три групи навичок доповнюють один одного.

Які саме навички відносять до метанавичок? Фіксованого набору метанавичок не існує. У сучасній літературі, наприклад, у роботі Марті Ньюмейера «Метанавички. П'ять талантів в епоху роботизації», присвяченій глибокому зануренню у майбутнє креативності на робочому місці, показано, чому і як нам потрібно заново вчитися в епоху прискорення інноваційних процесів. У книзі розглянуто п'ять метанавичок: «емпатія й інтуїція», «бачення і системне мислення», «вміння мріяти і дивитися за горизонти», «талант до реалізації» і «здатність до навчання» [1; 2]. Інтерес також представляє концепція навичок у вигляді «матрьошки», у глибині або у центрі розташовуються екзистенційні та метанавички. Так, О. Плехова розділяє ці терміни. Під екзистенційними навичками (їх ще можна назвати *self-skills*) маються на увазі особливості характеру особистості: сила волі, прагнення до чогось, саморефлексія, усвідомленість, допитливість, відвага, життєстійкість, здатність робити вибір, гнучкість, доброта, здатність планувати своє життя, внутрішня мотивація, вміння подбати про себе та ін. Метанавички – здатність людини до управління своїм мисленням, а разом із ним – вміння вчитися (*study skills*) [4].

Наскільки метанавички можна розвивати, або це вроджена прерогатива? Лідерство, як *soft skills*, відноситься до навичок, які можна якісно напрацьовувати. Однак воно спирається на більш внутрішні навички. Саме вони стають тією підставою, відштовхуючись від якої навчання лідерству стає можливим. Не всі можуть стати лідерами, не всі програми розвитку лідерських якостей універсальні, і не всі системи

навчання успішні. Причини невдач, на наш погляд, закладені у структурі метанавичок, тому працюючи з екзистенційним сприйняттям лідера, необхідно коригувати програми тренінгів.

Чи може сучасний лідер обійтися без метанавичок? Як сказано вище, метанавички – це внутрішня вісь лідерства. Наскільки лідер може обійтися без їх опрацювання, залежить від того, наскільки він вбачає свої перспективи. В якості аргумента хочеться навести роботу О. Мальцева, який досліджує термін «ключовий навик епохи» [3]. У кожному історичному періоді можна виділити ключовий навик, який відзначає відмінність епох і часом нерозуміння минулого. Так, на прикладі робіт Платона й Аристотеля, О. Мальцев виділяє життєво необхідний навик античності – ораторське мистецтво. Нам важко зрозуміти всю глибину діалогів Платона, тому що у нас немає необхідності публічно відстоювати свою точку зору перед реальною аудиторією, для нас це другорядний навик, важливий, але не настільки, щоб тільки від нього залежав успіх лідера. Метанавички – це навички на перспективу, наскільки вони стануть ключовими, покаже час. У 2016 році Ліз Райн написала статтю в журналі «Форбс» з яскравою назвою: «П'ять метанавичок, які вам знадобляться у 2020 році» [5]. На її думку, вже тоді необхідно було почати працювати з Perspective-Taking, Pain-Spotting, Story-Telling, Interviewing, Connecting The Dots (перспектива, біль, розповідь історій, інтерв'ю та з'єднання точок).

Чому метанавички треба розвивати саме лідерам? «Однією з навичок, що відрізняють лідера від веденого, є здатність бачити те, що могло б бути, але чого поки немає» [2]. Розвиток метанавичок, як збуті прогнози фантастів, спрямований на вирішення проблем у майбутньому. На жаль, ми не можемо точно спрогнозувати майбутнє. Події останнього року тільки актуалізують тезу «тут і зараз», але лідер – суб'єкт майбутнього, він інтуїтивно бере на себе лідерські зобов'язання, тому що відчуває свій творчий хист.

Література. 1. *Ньюмейер М.* URL: <https://librusec.pro/a/262296>. 2. *Ньюмейер М.* Нарушай правила! И еще 45 правил гения. URL: <http://www.flibusta.site/b/413003/read>. 3. *Мальцев О.* Ключевой навык эпохи: историко-психологический анализ. Научно-популярный журнал «Экспедиция». 2020. №1. URL: <https://expedition-journal.de/2020/0-1/16/klyuchevoj-navyk-epohi-istoriko-psihologicheskij-analiz/>. 4. *Плехова Е.*

«Экзистенция» и «мета» – новые слои в теории навыков, или За пределами hard и soft. Сколки. Мысли о неформальном образовании. 2020. №7. URL: <https://skolki-project.com/blog/ekzistentsija-i-meta-novye-sloi-v-teorii-navykov-ili-za-predelami-hard-i-soft>. 5. Ryan L. Five Meta-Skills You'll Need To Succeed In 2020. Forbes. 2016. №3. URL: <https://www.forbes.com/sites/lizryan/2016/03/10/five-meta-skills-youll-need-to-succeed-in-2020/#31541b4838a9>

*Chebakova Yu. G, Develi B.
Kharkiv, Ukraine*

National technical university
«Kharkiv polytechnic institute»

INNOVATION & LEADERSHIP

Problem setting. Innovation is more than transforming an idea to a product. It has to be based on market understanding and be backed by appropriate management skills; technology and of course by money flow. And it is done through effective leaders. In a world that is constantly changing with new technologies and processes, it is becoming necessary for organizations to think innovatively in order to ensure their continued success and stay competitive. In order to adapt to new changes, the need for innovation in organizations has resulted in a new focus on the role of leaders in shaping the nature and success of creative efforts. Without innovation leadership, organizations are likely to struggle. This new call for innovation represents the shift from the 20th century, traditional view of organizational practices, which discouraged employee innovative behaviors, to the 21st century view of valuing innovative thinking as a potentially powerful influence on organizational performance.

The goal of the article is to understand the connection of leadership and innovation, how to be more innovative and create an environment for our team to be more innovative and understanding the qualities and the importance of innovation leadership.

Main text of the article. To have a clear understanding of what innovation leadership involves, one must first understand the concept of innovation which is the development of new values through solutions that meet new requirements, inarticulate needs, or old customer and market